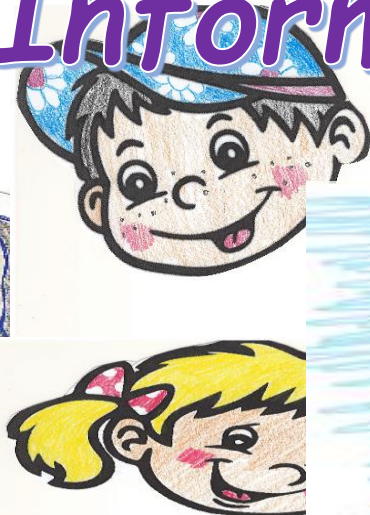

Vzájemné soužití o.p.,s., Tým Hnízdo – Čiriklano Kher, Bieblova 6, 702 00 Ostrava

Informace pro děti

V Ostravě, 2019

Milý čtenáři

V této knížечce se Ti budeme snažit vysvětlit některé pojmy, jako například, co je to nezisková organizace, co znamená OSPOD, jakou práci vykonávají sociální pracovníci, co znamená klíčový pracovník.

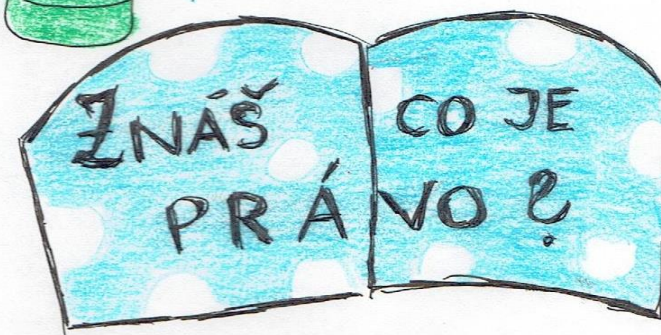
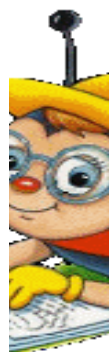
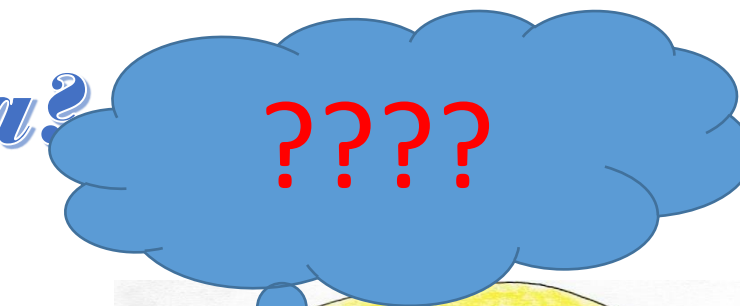
Vysvětlíme Ti, co to jsou práva, na co máš právo a kam se můžeš obrátit, pokud Tvá práva někdo porušuje. Pokusíme se Ti také vysvětlit, co znamená týrání a jaké jsou možné druhy týrání. Také Ti objasníme, co znamená náhradní péče. Především Ti poradíme, kam a na koho se můžeš obrátit, pokud máš nějaké trápení at doma, nebo ve škole a nevíš si rady.

Budeme rádi, když si přečteš následující řádky a nebudeš-li něčemu rozumět, uvnitř knížечky máš na nás kontakty. Klidně nám zavolej, přijd' osobně.

Budeme se na Tebe těšit.

Znáš svá práva?

Víš, že ne jen dospělý člověk ale i Ty, přestože Ti nebylo 18 let, máš svá práva?

Ano, máš.

Každá dospělá osoba, ať je to rodič, příbuzný, učitel, pěstoun ale i cizí osoba, je musí vůči Tobě dodržovat.

Děti totiž nemají takové možnosti jako dospělí, neumí se tak bránit. Mnohdy nechápou, že věci, které se jim dějí, nejsou správné. Jim se nelíbí, ale myslí si, že tak to má být. „...Dospělý má přece pravdu... Já asi udělal něco špatně...“. Proto každé dítě potřebuje zvláštní ochranu svých práv.

A tak vznikla **Úmluva o právech dítěte.**

**Víš, co to je
Úmluva o
právech dítěte?**

***Je to nejuznávanější dohoda, která určuje
práva dětí.***

Možná Tě zajímá, že Úmluva vznikla v roce 1989 v New Yorku na ochranu dětských práv. Stále je ale ještě hodně zemí světa, kde malé děti musí těžce pracovat, jsou týrány a jejich právy se nikdo nezabývá. Budte vděční za to, že Česká republika se Úmluvou o právech dítěte řídí od roku 1991, kdy dohodu podepsala. Do té doby ani u nás nebyla dětská práva zcela dodržována. Úmluva obsahuje 42 článků, které popisují, jaká jsou Tvoje práva a kdo je povinen dohlížet na to, aby Tvá práva /práva dětí/ nebyla porušována. Jinými slovy, v článcích je napsáno co „všechno“ děti smí a co lidi zodpovědní za děti mají udělat, aby Tvá práva nebyla porušována.

Víš co to je právo?

Právo jsou nějaké věci, které můžeš dělat, nebo můžeš mít. Každý člověk má svá práva a když je někdo porušuje, může být za to potrestán.

Úmluva o právech dítěte obsahuje 4 základní oblasti práv

Právo na život a přežití – bydlení, jídlo, zdravotní péče

Právo na rozvoj – dítě má právo na vzdělání, hru, volný čas, náboženské vyznání

Právo na ochranu – před ubližováním, zneužíváním, zanedbáváním

Právo účastnit se – dítě má právo vyjádřit svůj názor a myšlenku, má právo vyjádřit se k věcem, které se ho týkají.

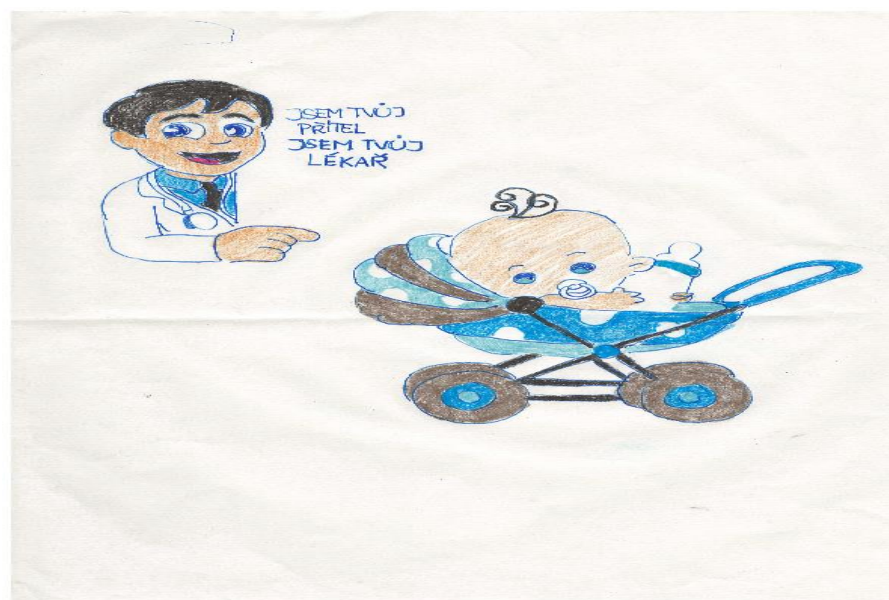
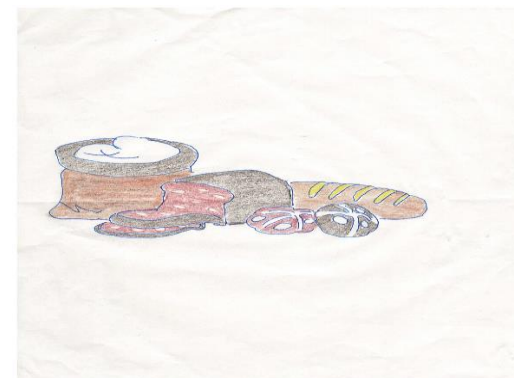

Dospělí lidé by měli dohlížet a dbát na to, aby Tvá práva byla dodržována. Některá práva se Ti budeme snažit blíže vysvětlit.

Máš právo na zachování života

Tvým základním právem je právo na život. Pak z toho vyplývá, že dospělý, především Tví rodiče, musí Tvůj život chránit. Narodíš se do určité rodiny a dostaneš své jméno. Máš právo na to, aby Tě rodiče chránili a pečovali o Tebe.

Pro rodiče to ale znamená **povinnost o Tebe pečovat**. Nikdo nemá právo Tě od Tvých rodičů odloučit.

Pouze v případě, kdy pan soudce rozhodl o tom, že je to pro Tebe lepší a je to ve Tvém zájmu, pak můžeš být od rodičů odloučen/a svěřen/a někomu jinému. Můžeš být u babičky a dědy, u tety a strýce, nebo u jiných příbuzných. Pokud to ale nejde, pak můžeš jít do pěstounské péče. Pokud budeš číst dál, vysvětlím Ti, co to je pěstounská péče. Pokud ani to není možné, tak až v poslední řadě můžeš být umístěn do ústavní výchovy. Ty to budeš znát pod jménem dětský domov. Abys mohl/a žít a dobře růst a vyvíjet se, pak bys měl/a mít dostatek jídla, pití, měl/a kde bydlet a netoulal/a se s rodinou po známých, na ulici, měl/a zajištěnou lékařskou péči. Měl/a by jsi navštěvovat pana doktora, když jsi nemocný/á.

Máš právo na rozvoj

To znamená, že máš právo na volný čas a na vzdělání. Pokud se týká vzdělání, nejedná se zde pouze o tvé **právo ale i povinnost**. Teď se Ti to možná nebude číst dobře, ale základní školu musíš pravidelně navštěvovat a učit se. Je to Tvá povinnost.

Školu máš ale možnost navštěvovat zadarmo. Střední škola nebo odborné učiliště by měly být pro Tebe dostupné. Pokud máš ve škole potíže, nejde Ti výuka, máš možnost doučování. Nevíš-li si rady, můžeš bezplatně navštívit pedagogicko psychologickou poradnu, ve škole máte určitě výchovného poradce. Ten Ti může poradit s výběrem další školy. Možná nevíš, že existují země, kde děti přístup ke vzdělání nemají vůbec a daly by za to vše, aby ji mohly navštěvovat a učit se.

Kromě povinnosti a základního práva na vzdělání, máš také právo na odpočinek a volný čas.

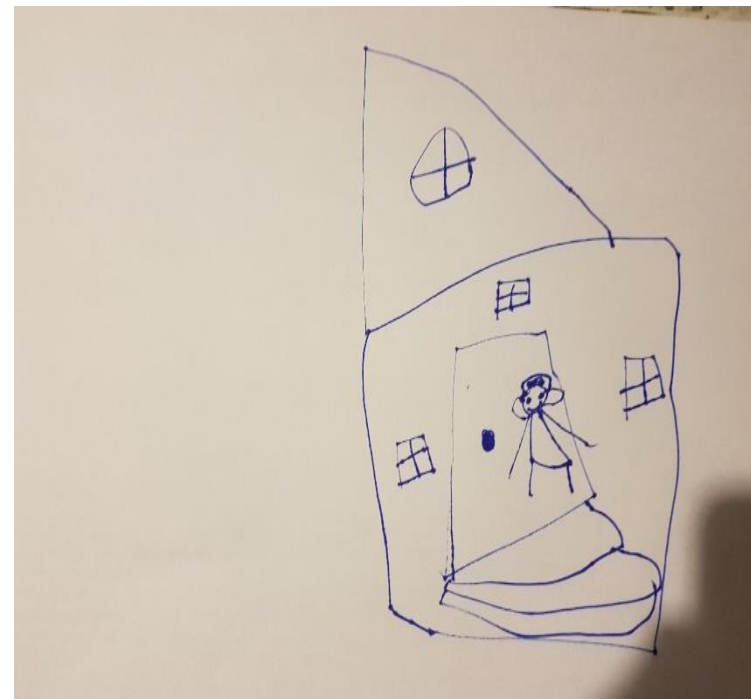
Máš právo si hrát a odpočívat tak, jak to odpovídá Tvému věku. Také máš právo se svobodně věnovat kultuře a umělecké činnosti. Právo vybrat si vhodný kroužek k finančním možnostem rodiny, nemít doma jen povinnosti ale mít prostor i pro hraní, chvíle volna.

Máš právo na ochranu

Pokud nemůžeš být se svými rodiči, rozhodně nemůžeš ani nezůstaneš sám/sama.

V tomto případě máš právo na ochranu. Tu by Ti měl zajistit stát a měl by Ti umožnit náhradní péči. Už jsem Ti o tom psala a dovíš se více, jak budeš číst dál. Máš právo na to, abys i v novém domově hovořil/a stejným jazykem, jako jsi byl/a zvyklý/á, a byly zohledněny Tvé zvyky. Přestože nemůžeš být se svými rodiči, pokud tomu nic nebrání, máš právo se s nimi vídat i se svými sourozenci.

Máš právo na účast

Máš právo na svůj názor a také máš právo znát odpovědi na otázky, které Tě zajímají.

Neboj se vyjádřit názor na věci, které se Tě týkají. Dospělý by Tě měli vyslechnout, brát Tvé názory vážně. Pokud jsi u pěstounů, Tví pěstouni s námi spolupracují a společně uzavíráme individuální plán průběhu Tvého pobytu v pěstounské péči, máš-li zájem, buď plánování účasten, vyjadřuj se k němu. Jde tady v první řadě o Tebe, o Tvé bezpečí.

Máš právo na rodinný život

Jak již jsem se zmiňovala, máš právo vyrůstat se svými rodiči. Pokud to ale nejde, máš právo na kontakt se svými biologickými rodiči, pokud pan soudce nerozhodne jinak a udržovat s nimi styky, přestože s nimi momentálně nežiješ. Stejně tak máš právo se stýkat se sourozenci a svými příbuznými, babičkou, dědou, tetami, strýci a dalšími příbuznými.

Máš právo na důstojnost

pocházíš z jiného prostředí, jsi pomalejší, nejsi tak rychlý/á, tak obratný/á, neumíš se správně vyjadřovat...

-

Pokud Tě někdo ponižuje, slovně Tě uráží, oslovuje Tě jmény, které jsou ti nepříjemné, nenechávej si to pro sebe. Je Ti /je Vám/ více jak 15 let, cizí osoba by Ti neměla jen tak začít tykat, aniž by tě znala a Ty jsi k tomuto nedal/a souhlas. Máš své jméno, kterým by Tě měli všichni oslovovat, pokud Ty sám/sama nesvolíš, aby Ti říkali přezdívkou. Pokud Tě někdo šikanuje ve škole, venku, nenech si to pro sebe.

Nikdo Tě nemůže ponižovat, ač jsi jakýkoli/jakákoli. Nesmí Tě nikdo urážet ba dokonce se Ti stranit, protože máš třeba jinou barvu pleti,

Máš právo na ochranu před zneužíváním, zanedbáváním a týráním

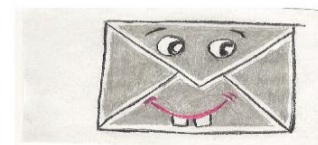
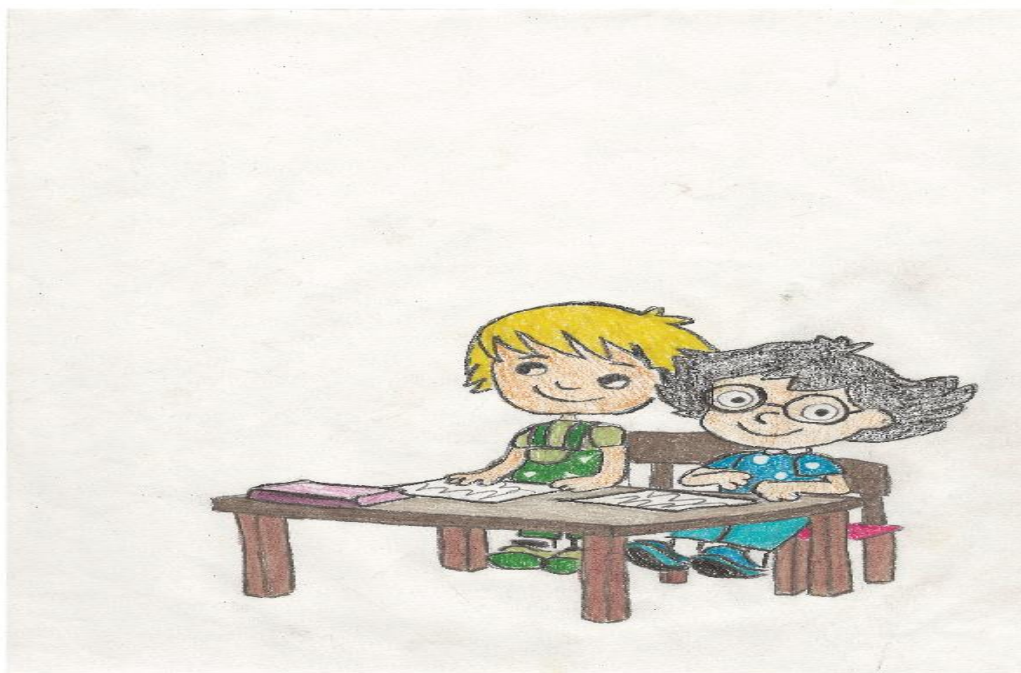
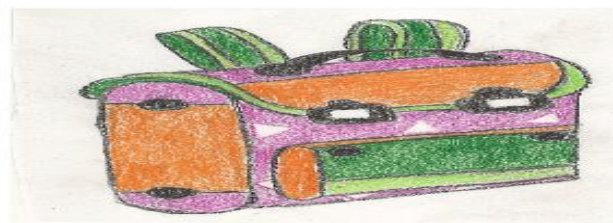

Pokud Ti někdo ubližuje, ať je to cizí člověk, nebo Tvůj nejbližší, neboj se požádat o pomoc. **Máš na to plné právo požádat o pomoc a zajištění Tvého bezpečí.** Nikdo nemá právo a nesmí Ti žádným způsobem ubližovat. Nesmí Tě nikdo bít, zavírat Tě, dotýkat se Tě na Tvém těle nevhodně, nakládat Ti jen samé povinnosti a nemít chvíli pro volný čas. Nesmí Ti nikdo neustále nadávat, ponižovat, zesměšňovat.

Máš právo na soukromí

Nikdo nesmí zasahovat do Tvého soukromí, rodiny, domova. Prohlížet bez dovolení Tvou poštu, číst si Tvůj tajný deníček, nebo útočit na Tvou pověst a čest. Ve škole by se Ti kamarádi neměli „hrabat“ ve Tvých věcech, nahlížet do aktovky, do mobilu, pokud Ty jim to sám/sama nedovolíš.

Máš právo na ochranu svých dat a důvěrnost sdělení, právo na informace

Pokud se nám svěříš, nebo sociální pracovníci na „úřadě“ a nechceš, aby se o tom dozvěděli rodiče nebo pěstouni, protože se bojíš, co by následovalo, nemusíš se bát a klidně se nám svěř. Tvé rozhodnutí, plně respektujeme. Pokud Ti doma hrozí nějaké nebezpečí, společně zajdeme k sociální pracovníci a tam své trápení můžeš sdělit. Máš právo na utajení rozhovoru se sociálním pracovníkem. Máš také právo na informace o tom, co je dobré pro Tvé zdraví a pro Tvůj rozvoj, ale také na informace o tom, co může Tvé zdraví a vývoj poškodit.

Máš daleko více práv,
které musí dospělí
dodržovat, /.. nevykonávat
nebezpečnou a velmi těžkou práci,
chráněn/a před návykovými látkami,
před vykořisťováním, zavlčením do
ciziny....

Neznamená to ale, že si můžeš dělat
úplně, co chceš.

Musíš zároveň respektovat práva
ostatních a neohrozit je.

Z toho vyplývá, že máš svá práva ale
také své

povinnosti.

Máš právo říct svůj názor, ale máš povinnost nechat říct názor i dospělí, kamaráda, sourozence.

Máš právo být vyslechnut/a, ale i Ty by jsi měl/a vyslyšet druhé.

Máš právo být respektován/a, ale stejně tak Ty musíš respektovat ostatní kolem tebe.

Máš právo na své vlastní soukromí, ale máš povinnost takové soukromí dopřát i sourozencům, dospělým....

Máš právo na odpočinek, ale také povinnost se podílet na domácích pracích.

Je pro Tebe důležité znát nejenom svá práva, ale i povinnosti. Při jejich porušení se totiž

nejen Ty, ale i dospělí, můžete dostat do zbytečných problémů.

V první řadě je dobré znát zákony, o kterých se učíš ve škole a určitě o nich mluvíte doma.

§§§

Zároveň je dobré také znát povinnosti, které nám ukládají společenské normy a zvyky.

Na koho se můžeš obrátit?

Pokud někdo Tvoje práva porušuje, můžeš se obrátit:

- ⇒ **přímo na nás** – adresu a telefon najdeš na dalších stránkách, podívej se dál
nebo na několik institucí, které mají povinnost Tvá práva chránit:

- ⇒ **Oddělení sociálně právní ochrany dětí v místě tvého bydliště, nebo které se nachází nejbliž**
- ⇒ **Policie České republiky /158/**
- ⇒ **Krizové linky, např. Linka bezpečí 116 111. Volání je zdarma**
- ⇒ **Výchovní poradci ve škole, psychologové**
- ⇒ **jiné neziskové organizace– nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, kluby**

Rádi Ti poradíme

*Ublížíje Ti
někdo,*

*víš co je
týrání a
zneužívání?*

- ⇒ **Ublíží Ti někdo?**
- ⇒ **Bijí Tě dospělí za nějaké věci?**
- ⇒ **Dotýká se Tě někdo z dospělých na místech, kde je Ti to nepříjemné?**
- ⇒ **Dělá Ti někdo z dospělých něco, co se Ti nelíbí a nepřeješ si to?**

V takových případech se může jednat o týrání nebo zneužívání. Nikdo si to k Tobě nemůže dovolit. Je to tvé právo, nebýt týrán/a a zneužíván/a. Je potřeba Tě před tímto chránit.

Co znamená týrání?

Když ti někdo z dospělých ubližuje nebo Tě opakovaně nějak zraní, může se jednat o týrání. Takové chování způsobuje bolest, modřiny, různá zranění nebo zlomeniny. Týrání bolí nejenom tělesně, ale i psychicky na duši. Někdy takové týrání může být jen psychické (slovní). Dospělý Tě tedy může týrat dvojím způsobem, buď fyzicky /tělesně nebo psychicky.

Nyní se Ti to pokusím vysvětlit

Co je tělesné (fyzické) týrání?

Tělesné týrání můžeme ještě rozlišit na aktivní a pasivní.

AKTIVNÍ tělesné týrání: uvedu některé příklady:

- ⇒ **Fackování:** facky nejčastější způsob, jedná se o pohlavky, dospělí používá otevřenou dlaň, nebo pěst, kdy Tě může pěstí kamkoli na těle udeřit, do zad, do břicha
- ⇒ **Bití:** může se jednat o bití vařečkou, řemenem, hadicí, kabelem, vodítkem na psa, klepáčem na koberce, údery do hlavy knihou a dalšími jinými věcmi
- ⇒ **Kopání:** dospělý Tě může nohou kamkoli na těle kopat
- ⇒ **Škrčení:** dospělý Tě může škrtit
- ⇒ **Pálení:** dospělý Tě může pálit cigaretou
- ⇒ **Házení předměty:** dospělý může po Tobě házet různými předměty, co má po ruce
- ⇒ **Tahání za vlasy:** dospělý Tě může tahat za vlasy, až vytrhávat vlasy v celých chumáčích
- ⇒ **Tahání za uši:** dospělý Tě můžeš tahat za uši
- ⇒ **Vláčení po zemi:** dospělý Tě může vláčet po zemi, po koberci, kdy Ti může způsobit popáleniny
- ⇒ **Dospělý Tě může popálit vroucí vodou, nebo tě do ní ponořit, odhodit Tě, silně s Tebou třást, dokonce Tě svazovat, nebo Ti vnucovat léky, alkohol, drogy.**

Může Tě posílat klečet do kouta, posílat klečet z nataženými rukama a mít na nich nějaké předměty. Dospělý Ti může i jinak ubližovat a způsobovat bolest.

Pokud Tě dospělý nějakým způsobem fyzicky týrá, mohou se Ti utvořit modřiny, popáleniny, otoky většinou ve tváři, na hlavě se Ti utvoří boule, apod. Někdy Ti dospělý může ubližovat tak, že modřiny nejdou vidět, ale to neznamená, že Tě dospělý netýrá.

PASIVNÍ tělesné týrání /příklady/

- ⇒ Dospělý Ti nedává najíst, máš stále hlad.
- ⇒ Dospělý nedbá na to, zda jsi čistý/á, máš-li možnost se denně umýt, vyčistit zuby, dbát na tvou hygienu, nebo Ti ji umožnit.
- ⇒ Dospělý nedbá na tvé oblečení. Nemáš dostatek oblečení a vhodné pro období. Např. nemáš teplé boty, zimní bundu, čepici, když je venku mráz. Máš oblečení potřhané, špinavé.
- ⇒ Nemáš s dospělými kde bydlet. Např.: touláte se po známých, přespáváte venku.
- ⇒ Dospělý Ti nezajistí lékaře. Nechodí s tebou na pravidelné povinné prohlídky, nejde s Tebou k zubaři, nebo k lékaři, když jsi nemocný/á.
- ⇒ Dospělý Tě nevede k tomu, abys navštěvoval/a školu, nechodíš do školy, protože Tě ráno nevzbudí, nevypraví do školy, nemáš potřebné školní pomůcky, dospělý Ti řekne, ať zůstaneš doma apod.
- ⇒ Dospělý se o Tebe nestará, nezajímáš ho, nestará se o Tvou výchovu a péči.

Co je psychické týrání? /příklady/

- ⇒ **Nadávky:** dospělý Ti často nadává za každou nepodařenou věc, nepochválí Tě
- ⇒ **Vyhrožování:** dospělý Ti vyhrožuje např: *pokud to neuděláš, půjdeš do děčáku*
- ⇒ **Ponižování:** např.: *jsi hloupý/á, nic z Tebe nebude, podívej se na sestru jak je chytrá...,z tebe nic nebude..., ...jsi budižkničemu..."*
- ⇒ **Strašení:** např.: *...přijde si pro Tebe klekánice...,*
- ⇒ **Vyčítání:** např: *...vidíš, kvůli Tobě musím do školy..."*
- ⇒ **Ignorování nebo odmítnutí:** dospělý se s Tebou vůbec nebaví, nechce Tě vidět, nepomazlí se s Tebou, nevšímá si tě, odstrkuje Tě
- ⇒ **Násilná izolace:** zavírá Tě do místnosti, sklepa, koupelny apod.
- ⇒ **Nucení k rozhodování ve věcech, kterým plně nerozumíš** (což může v Tobě vyvolat pocit viny): např.: máš se rozhodnout, jestli chceš vídat radši mámu nebo tátu

- ⇒ **Využívání Tě ve prospěch jednoho z rodičů nebo proti druhému rodiči:** rodič Ti hovoří špatné věci proti druhému rodiči. Pokud jsi u pěstounů, stejně pěstoun Ti může říkat že *rodič o Tebe nestojí, že u něho se budeš mít lépe*, přestože to není pravda apod.
- ⇒ **Zřeknutí se Tě,** dospělý Tě nechce vídat, dá Tě pryč z domova
- ⇒ a další jiné

Mezi týrání patří také **šikana**. Mohou Tě šikanovat dospělí ale většinou Tě mohou šikanovat Tví vrstevníci . Např. Tě využívají, abys jim nosil/a tašku, donášel/a věci, dával/a jim své jídlo, dělal/a věci, které Tě ponižují. Řeknou Ti, zaštěkej, lez po čtyřech, nebo musíš krást v obchodě, protože Ti vyhrožují, že by Tě zbyli. Mohou Tě šikanovat i tím, že Tě zesměšňují, vysmívají se Ti, ponižují Tě, ale také Tě fyzicky napadají, kopou do Tebe, shazují Tě, podrážejí Ti nohy, zavírají Tě, ale také si Tě třeba vůbec nevšímají, nebaví se s Tebou.

Co je sexuální nebo pohlavní zneužívání?

Pokud Tě někdo nutí dělat různé věci na Tvém nebo jeho těle, což není normální, nejedná se o pohlazení od maminky, nebo o pusu na tvář, ale o věci, které jsou Ti nepříjemné a běžně se nedělají, říká se tomu sexuální zneužívání. Může jít o:

- ⇒ **Nucení k líbání se**
- ⇒ **Když se Tě někdo dotýká na intimních místech**
- ⇒ **Když Tě někdo nutí dělat nějaké sexuální aktivity**
- ⇒ **Když Tě někdo nutí se koukat na videa se sexuálním obsahem**
- ⇒ **Když Tě někdo nutí, aby ses před ním dotýkal na svých intimních místech**
- ⇒ **Když Tě někdo nutí, aby ses dotýkal jeho intimních míst (pohlavních orgánů apod.)**

Pamatuj si, že:

- ⇒ *Nikdo Ti nesmí nijak ubližovat, bít Tě nebo Tě ponižovat!*
- ⇒ *Nikdo Ti nesmí dělat nic sexuálního!*
- ⇒ *Tvoje tělo je jenom Tvoje a nikdo s ním nesmí zacházet jako s věcí!*
- ⇒ *Nenechávej si takovou věc pro sebe a svěř se!*
- ⇒ *Když se svěříš, může se situace změnit!*
- ⇒ *Rodiče/pěstouni mají povinnost všímat si Tvých potřeb!*
- ⇒ *Máš svá práva a Ty nesmí nikdo dospělý porušovat!*
- ⇒ *Každý z nás má právo na bezpečí a ochranu!*

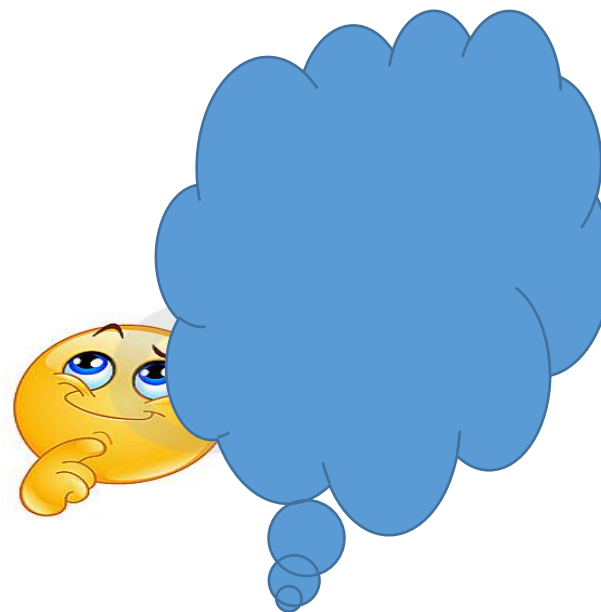
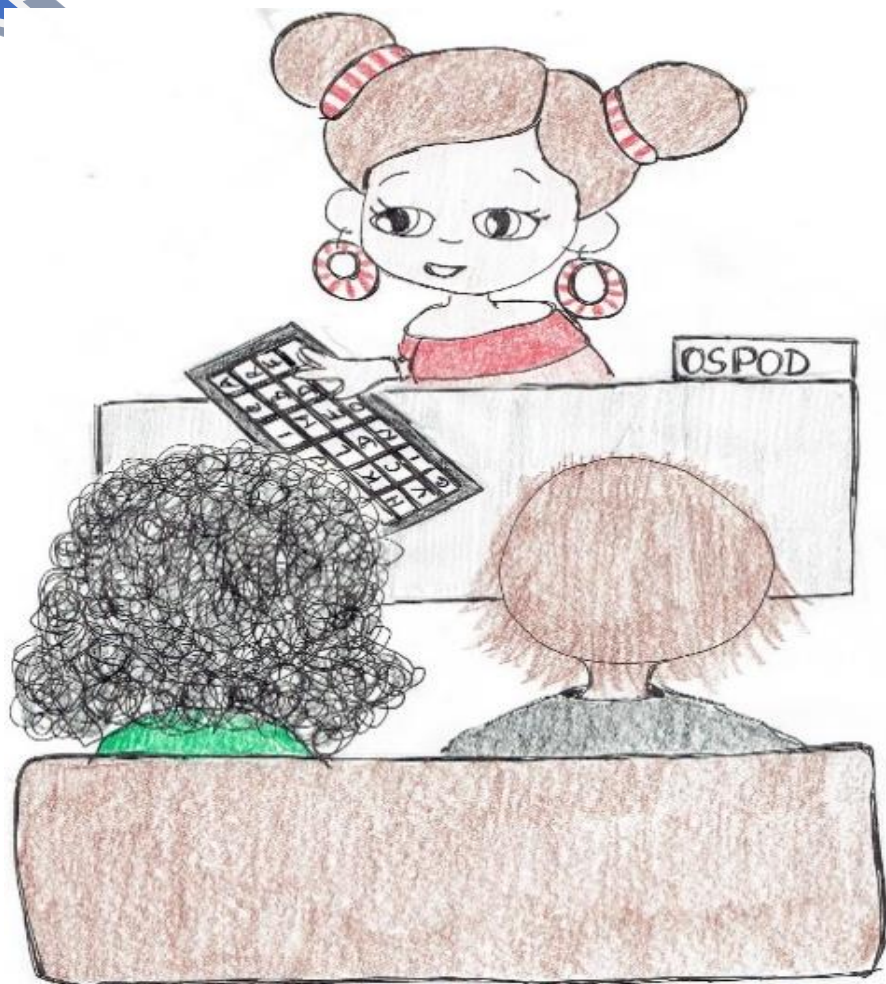

Na koho se můžeš obrátit?

- ⇒ **Pokud jsi akutně ohrožen volej číslo 158 Policii České republiky /PČR, která Tě musí ochránit!**
- ⇒ Můžeš se obrátit přímo na nás, budeme Ti pomáhat situaci řešit.
- ⇒ Můžeš se obrátit na osobu, ke které máš velkou důvěru /babička, děda.../
- ⇒ Můžeš se obrátit ve škole na učitele, výchovného poradce, psychologa /pokud u Vás je/
- ⇒ Můžeš se obrátit přímo na sociálního pracovníka na úřadě, možná tam s rodiči nebo pěstouny docházíš
- ⇒ Nebo se obrať přímo na **Linku bezpečí pro děti a mládež** – jedná se o celostátní linku, můžeš zavolat z jakéhokoli místa, linka je zcela zdarma nonstop
Tel: 116 111,
e – mail. pomoc@linkabezpeci.cz,
web: www.linkabezpeci.cz
- ⇒ Můžeš se obrátit na: **Linku důvěry dětského krizového centra**
- ⇒ Tel.: 777 715 215
- ⇒ E – mail. problem@дитеkrize.cz
- ⇒ web www.dkc.cz

Hlavně nebuď na své trápení sám/sama

Víš, co je to OSPOD?

Každý z nás se může někdy dostat do situace, kdy potřebuje pomoc a podporu někoho dalšího. V případech, kdy máš trápení, které se týká Tebe nebo Tvé rodiny, může Ti v něm pomoci právě **orgán sociálně právní ochrany dětí**.

Obecně orgán sociálně právní ochrany dětí se zabývá tím, aby se dítěti nedělo nic špatného a aby se o něj rodiče starali, tak jak mají.

Řeší vše ohledně Tebe nebo Tvé rodiny např. pokud potřebuješ Ty nebo Tvoje rodina s něčím pomoci, když se rodiče mezi sebou hádají, když se chtějí rozvádět, když máš nějaké problémy nebo trápení ve škole, když Tě doma někdo bije nebo je na Tebe hodně zlý, nebo máš pocit, že Tě někdo šikanuje apod.

Právě od toho, aby někdo s takovou situací Tobě nebo Tvé rodině pomohl je tu OSPOD a sociální pracovníci, kteří tu pracují.

Pokusím si Ti vysvětlit, co to vlastně orgán sociálně právní ochrany dětí je, kde ho najdeš, v čem Ti může pomoci a jakým způsobem pracuje.

Ostrava má 23 městských obvodů /např. jsou obvody: Mariánské Hory, Slezská Ostrava, Ostrava – Jih, Moravská Ostrava a Přívoz atd. V každém obvodě je městský úřad a ten má několik různých odborů (částí) a jedním z nich je i

Odbor sociálně-právní ochrany dětí, běžně se mu říká „sociálka“ a nebo „OSPOD“

OSPOD má na starosti péči o děti a mládež.

To znamená, že řeší vše ohledně Tebe a Tvé rodiny. Pokud máš Ty a Tvá rodina potíže a potřebujete pomoci a Ty nemůžeš například v klidu chodit do školy, mít co jíst, kde bydlet, tak sociálka zasáhne.

Na OSPOD či sociálce pracují sociální pracovníci/pracovnice, kteří se budou Tvým případem zabývat.

Sociální pracovnice:

- ⇒ mají na starost děti a rodiny, které mají nějaké trápení nebo řeší složité situace v rodině.
- ⇒ Mají na starost rodiče, kteří se rozvádí a pomáhají zjistit, u koho by bylo dítěti nejlépe.
- ⇒ Řeší případy, kdy se rodiče o děti nestarají nebo se o ně nezajímají a pomáhají takovou situaci napravit.
- ⇒ Pomáhají v situacích, kdy se rodiče mezi sebou hádají a nejsou schopni se na ničem domluvit.
- ⇒ Pomáhají dětem, které zůstanou samy bez rodičů

Na sociální pracovníci se můžeš obrátit i sám/sama, bez vědomí rodičů a svěřit se jí se svým trápením!

Od toho tu je. Tvůj názor je důležitý a sociální pracovnice ho potřebuje vědět k tomu, aby zjistila, co je pro Tebe nejlepší a jaký další způsob řešení by byl pro Tebe co nejvhodnější.

Kontaktovat sociálku můžeš jak osobně (není k tomu třeba dospělého!), telefonicky, emailem nebo poštou a pak už záleží na tom, co máš přesně za potíže. A podle toho se pak sociální pracovnice/pracovník snaží individuálně vyřešit Tvé potíže.

Postup je takový, že sociálka musí nejprve přijmout Tvé oznámení, pak posoudí jak je to naléhavé a pak ten Tvůj případ přidělí konkrétnímu sociálnímu pracovníkovi. Určitě jsi slyšel/a slovo kurátor.

Někdy také můžeš slyšet slovo **Kurátor**

Kurátor se věnuje dětem a mladistvým, kteří dělají něco, co je protizákonné nebo porušují nějaké společenské normy – obecně se tomu říká výchovné problémy.

Řeší takové situace jako například záškoláctví, trestnou činnost (krádeže, sprejování...), špatné chování ve škole nebo k rodičům, pití alkoholu, užívání drog, útěky z domova a další.

Sociální pracovníci i kurátoři spolupracují při řešení případů s různými institucemi, jako je škola, lékaři, policie, soudy a další. Takové instituce nám také mohou oznámit, že se v rodině děje něco špatného a požádat nás o pomoc.

Také můžeš slyšet slovo **Opatrovník**

Někdy se stane, že se přestanou mít dospělí lidé rádi a neumí si už představit, že by spolu mohli dál bydlet. Hodně se hádají a nechovají se k sobě hezky. V takových případech se stává, že se chtějí rozejít nebo rozvést. Pokud mají děti, musí někdo rozhodnout o tom, u koho budou bydlet. Když se rodiče rozvádí, musí nejdříve soud určit, u koho dítě bude bydlet. Sociální pracovník z OSPODU u soudu zastupuje dítě a chrání jeho nejlepší zájem a sděluje soudu jeho názor. Bývá v roli **opatrovníka**.

Opatrovník znamená, že sociální pracovnice chrání tvé zájmy a snaží se ti pomoci v této situaci.

Úlohou sociální pracovnice/opatrovníka je **chránit Tvůj zájem a zjistit Tvůj názor a přání**.

Pan soudce rozhoduje o tom, u koho z rodičů dál budeš a jak se budeš vídat s druhým rodičem.

Opatrovníkem většinou je sociální pracovník ze „sociálky“, který je ale pověřený soudem, aby po dobu kdy probíhá řízení, chránil zájmy a hájil tvá práva /práva nezletilého dítěte/.

Dále opatrovník je přítomen u soudního jednání. Kdykoliv je soudní jednání, tak opatrovník co Ti byl přidělen, se taky musí dostavit. Tento člověk je součástí řízení spolu s Tebou a Tvými rodiči. To znamená, že i přesto, že máš své rodiče, kteří za Tebe zodpovídají, tak opatrovník u soudu dohlíží na to, abys byl/a v klidu, cítil/a se v bezpečí, hlavně tehdy, když rodiče se o

Tebe přou a hádají se. Takovému opatrovníkovi se říká pak **„kolizní opatrovník“**.

Opatrovník je stanoven také v případech: ohrožení majetkových zájmů dítěte, při omezení rodičovské zodpovědnosti, řízení o osvojení a v zájmu dítěte z jiných důvodů.

Víš co je

Náhradní rodinná péče?

VÍŠ CO
ZNAMENA
NÁHRADNÍ
RODINNÁ
PÉČE ?

Je to moc smutné, ale jsou i děti, které nemají rodiče, nebo je mají, ale rodiče se nemohou z nějakých důvodů o své děti starat. Potom dítě nemůže vyrůstat ve vlastní rodině a je potřeba jim najít nějakou jinou rodinu nebo jiného příbuzného, kde se budou mít dobře. To vše mají na starosti sociální pracovníce z OSPODU, nebo jak asi říkáš, ze „sociálky“. Sociální pracovníce se také starají o dospělé, kteří by si takové dítě chtěli vzít (třeba nemůžou mít svoje vlastní).

Někdy se stane, že Tvé problémy, nebo problém Tvé rodiny, jsou tak velké, že sociální pracovník OSPODU podá k soudu návrh na Tvé (popřípadě i Tvých sourozenců) „odebrání“ z rodiny. Např. problém se nedá řešit rychle a proto je nutné tě umístit **nejlépe na určitou dobu** do „**bezpečného prostředí**“, říká se tomu

náhradní rodinná péče.

(je to odvozeno od toho, že hledají nějakou náhradu rodiny).

Existují různé typy takové náhradní rodinné péče a odborně se jim říká například **pěstounská péče nebo osvojení (adopce)**.

Před každým takovýmto rozhodnutím bys měl/a mít právo vyjádřit se k věci, které se Tě týkají. Neboj se si o toto právo říci. Když nerozumíš tomu, co se děje, opět se neboj zeptat. Máš právo na odpověď!

Jaké jsou vlastně možnosti náhradní rodinné péče?

Tvému návratu domů.

Pěstounská péče – pokud nemůžeš být u příbuzných, můžeš být umístěn k pěstounům, u kterých ale také budeš jen po tu dobu, než si Tě rodiče budou moci vzít zpět domů.

K příbuzným - pokud nemůžeš z nějakých důvodů zůstat doma, tak je to asi i pro Tebe to nejlepší řešení. Být třeba u babičky, dědy, strejdy či tety. Soud musí vždy zjišťovat, jestli tady není taková možnost, prostě aby si byl u svých blízkých. Může se také stát, že Ty sám by si u příbuzných nechtěl být – neboj se to říct!

Do pěstounské péče na přechodnou dobu - „přechodky“ – což je speciální typ náhradní rodinné péče. Znamená to, že by si na určitou dobu (maximálně na jeden rok) byl svěřený do péče lidem, kteří jsou prověřeni a měli by Ti dokázat poskytnout pomoc a bezpečné prostředí (bydlel by si u nich doma). Tvým rodičům by zatím pomáhali např. neziskovky /dále Ti vysvětlím, co neziskovka je/ řešit jejich těžkou situaci, aby nic nebránilo

maximálně rok, u pěstounské péče, pokud rodiče nemohou se o Tebe starat můžeš být do 18 let, ale to už budeš velký/á.

⇒ Oslovovat je nemusíš ani mámo ani táto, své rodiče máš, záleží, jak se spolu dohodnete.

- ⇒ *Neboj se, Tví rodiče budou vědět, kde jsi,*
- ⇒ *Zůstane Ti tvé jméno,*
- ⇒ *Rodiče Tě budou moci určitě navštěvovat – nemohou Tě navštívit, pokud pan soudce nerozhodne jinak.*
- ⇒ *Pěstouni se budou o Tebe starat*
- ⇒ *Možná budeš mít i svůj pokojík*
- ⇒ *Možná v rodině pěstounů jsou ještě jiné děti, se kterými si budeš moci hrát*
- ⇒ *Tví rodiče budou o Tobě vědět, budou o Tobě dostávat pravidelně zprávy*
- ⇒ *Tví rodiče budou rozhodovat o důležitých věcech, třeba do jaké budeš chodit školy, ale úkoly Ti budou zatím podepisovat pěstouni, rodiče rozhodují o tom, jestli třeba musíš do nemocnice na operaci. Pokud rodiče jsou daleko a nevíme, kde jsou, tak rozhodne pan soudce.*
- ⇒ *Možná se ptáš, na jak dlouho budeš u pěstounů? To je různé. U pěstounů na přechodnou dobu by jsi měl/a být*

Možná by ses rád/a na něco zeptal/a. Pakliže zde nenajdeš odpověď na své otázky, neboj se nám napsat na e-mail.

Přestože budeš umístěn mimo svou rodinu, nezapomeň, že máš stále právo být v kontaktu se svými blízkými, pokud tento kontakt soud nějak neomezí (to se stává například tehdy, když doma rodiče své děti týrají, nebo zneužívají).

Osvojení – nebo se také říká adopce – k tomuto může dojít, pokud své rodiče neznáš, nežiješ dlouho s nimi – rozhodne zase soudce – pak dostaneš novou mámu a nového tátu, se kterými budeš bydlet a vyrůstat. Budou se o Tebe denně starat, ale i s Tebou rozhodovat do jaké půjdeš školy a podobně. Získáš i jejich jméno. Budeš jako jejich vlastní dítě. Na rozdíl od pěstouna, při osvojení si pan a paní, kteří si Tě vezmou, stávají Tvými rodiči.

Neziskové organizace bývají také často označovány jako „neziskovky“
„NNO“

Neziskové organizace jsou organizace nezávislé na státu a zaměřují se především na pomoc druhým.

Existují různé druhy neziskových organizací a rozlišují se podle toho, komu pomáhají. Některé pomáhají seniorům/starým lidem/, jiné dětem nebo dospělým, kteří potřebují pomoc, radu.

Další mohou být určeny třeba pro Tebe, kde můžeš trávit svůj čas, hrát si s ostatními dětmi, popřípadě se doučovat, chodit nebo jezdit na výlety apod. Jiné Ti mohou pomoci například s plánováním budoucnosti po odchodu z dětského domova nebo pěstounské péče a mnoho dalších.

My jsme také „neziskovka“ a pokud jsi doma u rodičů nebo u náhradních rodičů/pěstounů, u babičky, dědy a jiných příbuzných, tak Tobě ale i Tvé rodině můžeme pomoci jednat s úřady, doprovázet, popřípadě najít vhodného lékaře, zubaře, nemáš-li vyřízenou průkazku pojišťovny, můžeme Tobě i tvé rodině, pokud si sami neví rady, pomoci v těžké životní situaci, pomoci řešit bydlení, peníze, ale i pomoc s výchovou a péčí o Tebe. O nás se více dočteš na našich webových stránkách www.vzajemnesouziti.cz.

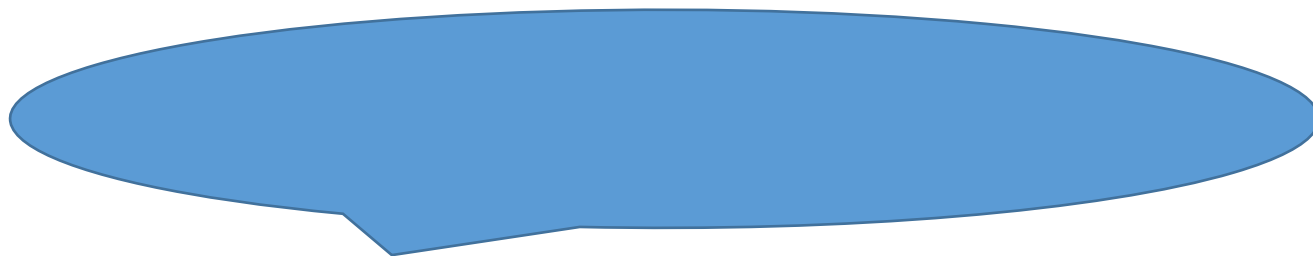
Pokud Ty sám/sama si nevíš rady při řešení Tvého problému, můžeš problém řešit s námi. Můžeš se na nás obrátit, například pokud si chceš zlepšit známky, máš problémy ve škole, někdo Tě šikanuje nebo týrá, nevíš, jaké kroužky navštěvovat, chceš jet na tábor a nevíš kam, necítíš se doma dobře, rodiče se o Tebe nestarají, nemáš pomůcky do školy, nemáš dostatek oblečení, jídla, nemáš kde spát, doma nemáš žádné hračky. Problémů můžeš mít spoustu a

nevíš si s nimi rady a nevíš, na koho se obrátit, tak se vůbec neostýchej, neboj se a za námi klidně přijď.

Pokud máš nějaký problém a máš pocit, že jsou porušována Tvá práva a nevíš a nebo nechceš se obrátit někam jinam, tak určitě je rozumné se obrátit na nás „neziskovku“ nebo nějakou jinou, ke které máš důvěru, nebo o které alespoň trochu víš. Pokud takovou neznáš, tak existuje seznam neziskovek a můžeš je oslovit, jestli by Ti s Tvým problémem nepomohli.

Klidně zatelefonuj na tel: **775 761 192**, nebo na kontakty, které najdeš na našich stránkách, nebo napiš e-mail: **hnizdo@vzajemnesouziti.cz**, dostav se osobně

Bieblova 6, 702 00 Ostrava, rádi Ti pomůžeme nejen s Tvým problémem ale vyhledat i neziskovku, která Tobě a ale i Tvé rodině může pomoci. Možností je spousta, ale nejdůležitější je se odhodlat a

***požádat o pomoc v případě, že máš pocit,
že Tvá práva jsou porušována.***

Kde nás najdeš?

Telefonicky: 596111 840, 775 761192

mail: hnizdo@vzajemnesouziti.cz

Osobně: **Vzájemné soužití, o.p.s. Tým Hnízdo, Bieblova 6** (vchod z Bieblova 8), 702 00 Moravská Ostrava

Pracoviště je snadno dosažitelné **městskou hromadnou dopravou** ze všech směrů:

- ➔ tramvajová zastávka *Hotelový dům Jindřich* pro tramvaje č. 1, 2, 4, 8, 12 a 18 je vzdálena cca 4 minuty pěší chůze
- ➔ autobusová zastávka *Úřad práce* pro bus č. 99 je vzdálena cca 3 minuty pěší chůze
- ➔ zastávka trolejbusu/autobusu *Husův sad* pro trolejbusy č. 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 111 a pro autobusy č. 38 a 71 je vzdálena cca 6-8 minut pěší chůze
- ➔ zastávka trolejbusu/autobusu *Nová radnice* pro autobusy č. 78 a 99 a pro trolejbusy č. 101, 102, 103, 106 a 110 je vzdálena cca 8 minut pěší chůze

Nedaleko se také nachází **Ústřední autobusové nádraží** (4 zastávky kteroukoliv tramvají od Hlavního nádraží) a vlakové **Hlavní nádraží** (3 zastávky tramvají ve směru na Plynárny, Hlavní nádraží nebo Hlučínskou)

Budeme v kanceláři pro Tebe: **Pondělí - středa 8:00-16:00, Čtvrtek - pátek, když se domluvíme**

Rádi Ti vše vysvětlíme, Těší se na Tebe: pracovníci

Helena, Verča, Pavla, Hanka

Chceš vidět svou mámu a tátu a nevíš jak na to? Pokud budeš chtít a nic nebrání k tomu, abys je viděl/a, pomůžeme Ti.

Chceš se setkat s bratrem, nebo sestrou a nevíš jak na to? Zeptej se nás.

Pokud Ti ve škole nejde nějaký předmět, můžeme Ti pomoci s doučováním.

Můžeme se pokusit na Tvé škole zorganizovat besedu na různá témata.

Chceš se věnovat nějakému kroužku a nevíš jak na to? Můžeme se pokusit Ti jej zajistit.

Vše co s námi budeš řešit, nikomu jinému neřekneme, pokud si to nebudeš přát. Pokud budou Tvé problémy takové, že je budou muset řešit i jiní lidé, o všem Ti řekneme a doprovodíme Tě.

Máš problémy a nevíš, kam se obrátit a komu je říci? Pokud si nebudeš vědět rady, přijď, poradíme ti.

Chtěl/a bys jet s ostatními dětmi na tábor? Sděľ to rodině nebo nám a tábor Ti pomůžeme zajistit.

Pokud budeš chtít, nabídneme pomoc i Tvé rodině.

*Jak Ti
můžeme
podat
informace?*

Pokud Tvá rodina s námi spolupracuje, určitě o tom víš, protože i Ty máš důležitou, přímo nezaměnitelnou roli při spolupráci to tak, abys jim plně

s námi. Naší úlohou je Ti poskytovat informace a rozuměl/a. Pokud Tvá rodina s námi nespolečuje, to vůbec nevadí, i tak jsme schopni Ti pomoci a informace Ti předat, jak už jsem psala dříve.

Podáme Ti informace

- ↳ O Tvých právech
- ↳ o možnosti vyjádřit svůj názor
- ↳ o možnosti podílet se na tvorbě a realizace plánu
- ↳ o možnosti podat stížností
- ↳ o možnosti nás navštívit
- ↳ o možnosti se svěřit
- ↳ o věcech, které Tě zajímají a nerozumíš jim

*Předním
hlediskem je pro
nás především Tvé
blaho. Proto informace
upravujeme tak, aby
byly i pro Tebe
srozumitelné.*

Nejlépe ústně, při návštěvě u Tebe doma.

Vždy se Ti budeme snažit přizpůsobit, hovořit s Tebou tak, abys všemu, co říkáme, rozuměl/a. Pokud něčemu nerozumíš, neostýchej se zeptat. Tvůj klíčový pracovník Ti rád vše vysvětlí a to tak, abys pochopil/a o čem spolu hovoříte.

Osobním předáním informačních materiálů. Pokud projevíš zájem, můžeme Ti předat v písemné podobě všechna pravidla naší služby, letáček naší služby, Tvá práva, možnosti podání stížností, co dělá klíčový pracovník a další materiály. U nás na nástěnce máme pro Tebe vypracované základní informace. Pokud je budeš vyžadovat, můžeme je pro Tebe vytisknout a odnést si je domů.

Také si o nás můžeš dočíst na našich webových stránkách www.vzajemnesouziti.cz, ve výroční zprávě a v jiných materiálech.

Pokud máš potřebu klíčovému pracovníkovi **zatelefonovat**, vyžádej si od něj kontakt.

Chceš-li mu psát **e-mail**, vyžádej si od klíčového pracovníka adresu. Telefonní kontakt i emailovou adresu najdeš také na nástěnce u nás, v letáčcích a webových stránkách.

Můžeš přijít k nám, máme tu spoustu knih, hraček. Zajistíme Ti soukromí, aby jsi se cítil/a dobře.

Kdo je klíčový pracovník a co dělá?

- ⇒ Klíčový pracovník je vlastně důvěrník rodiny, její obhájce, který jakoby drží klíče a odemyká dveře k Tvému spokojenému dětství.
- ⇒ V naší službě, kterou navštěvuješ se svými pěstouni, pracují sociální pracovníci. Každý z těchto pracovníků má na starosti určitý počet pěstounských rodin. Takovému pracovníkovi se pak říká **Klíčový pracovník.**
- ⇒ Klíčový pracovník s Tebou a s Tvými pěstouny spolupracuje po celou dobu. Klíčový pracovník řeší věci, které se týkají Tebe a Tvých pěstounů.
- ⇒ **základním úkolem klíčového pracovníka je, aby se Ti dobře u pěstounů dařilo, mohl/a si u nich vyrůstat bez nějakého stresu a trápení. Je tu od toho, aby Ti poradil, pomohl Ti, ochraňoval Tvá práva a hájil Tvé nejlepší zájmy a zajistil Ti bezpečí a ochranu, pokud ji potřebuješ.**
- ⇒ Klíčový pracovník se s Tvými pěstouny domlouvá na setkání u Vás v domácnosti. V té době by jsi měl/a být doma přítomen/mna.
- ⇒ Klíčový pracovník zjišťuje, zda se Ti neděje nic špatného, zda se pěstouni o Tebe řádně starají.
- ⇒ Klíčový pracovník sleduje, zda se vyvíjíš dle svého věku, máš-li dostatek podnětného prostředí /máš-li dostatek stravy, oblečení, prostor pro hraní, hračky a pro učení, máš-li kde spát.../

- ⇒ Klíčový pracovník sleduje, jak se k Tobě pěstouni chovají a Ty k nim, jak vycházíš s vlastními dětmi pěstounů, pokud nějaké mají apod.
- ⇒ Klíčový pracovník dohlíží na to, je-li udržován kontakt s Tvými biologickými rodiči, pokud je kontakt možný, to znamená, že se s nimi vídáš.
- ⇒ Klíčový pracovník Ti rád vysvětlí vše o naší organizaci a konkrétně o naší službě.
- ⇒ Klíčový pracovník Tě seznámí a vysvětlí Ti Tvá práva.
- ⇒ Klíčovému pracovníkovi se můžeš svěřit se svými problémy ať doma nebo ve škole, ale i s radostmi.
- ⇒ Pokud se chceš sejít s Tvými rodiči, nebo jim napsat dopis, popřípadě pokud máš sourozence a rád/ráda by jsi je viděl/a, klidně se obrať na klíčového pracovníka, rád Ti s tím pomůže, nebo Ti vysvětlí důvod, proč to není možné.
- ⇒ Pokud Tě to bude zajímat, klíčový pracovník Ti podá informace o pěstounské péči a jejího smyslu.
- ⇒ Vysvětlí Ti, co dělá klíčový pracovník a co dělá sociální pracovník na OSPODu, nebo-li „na sociálce“.
- ⇒ Klíčový pracovník Ti může poradit nebo Ti sdělit, na koho se můžeš obrátit.

- ⇒ Pokud jsi s klíčovým pracovníkem nespokojený/á, sděl to svému pěstounovi, nebo ke komu máš důvěru a on informaci předá ředitelce služby, nebo jí to můžeš oznámit sám/sama.
- ⇒ Máš-li problém, můžeš klíčovému pracovníkovi zatelefonovat, zajít za ním do kanceláře osobně.
- ⇒ Může se stát, že Tě navštíví po určitou dobu jiný sociální pracovník, který bude zastupovat Tvého klíčového pracovníka a to v době, kdy Tvůj klíčový pracovník je nemocen, má dovolenou apod. Také může dojít k úplné změně klíčového pracovníka a to v případě, pokud Tvůj klíčový pracovník ukončí s naší organizací pracovní poměr, už nebude u nás pracovat.

*My dbáme na to, aby Tvá práva byla
dodržována.*

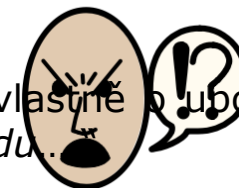

***I ty máš právo
podat stížnost***

Nejdříve se Ti budu snažit vysvětlit pojmy.

Podnět: /znamená, názor, námět/ - jinými slovy, co by mohlo být a není. Uvedu příklad: „Můj názor je, že by jste mohli pro nás dělat nějaké výlety....“ „...Byl bych rád, abychom se setkávali častěji....“

Připomínka: je to nespokojenost na něco, co je, co se děje, jde vlastně o upozornění na něco: „...Příště až přijdete k nám domů, chci o tom také vědět dopředu.“

Stížnost: jedná se o nespokojenost s něčím nebo s někým, vyžaduje řešení.

Máš právo sdělit jak podnět, připomínku ale i stížnost.

⇒ Pokud si myslíš, že s Tebou pracovník, který k Vám chodí domů, nejedná správně, přehlíží Tě, je k Tobě hrubý, nesnaží se Ti porozumět, pomoci, pak se neostýchej a neboj se to sdělit.

Nejllepší je, když o nevhodném chování pracovníka povíš doma svým pěstounům a trvej na tom, abyste to společně oznámili. Nebo to můžeš oznámit sám/a.

Sděl to pí. ředitelce Heleně Jedinákové, která bude situaci řešit. Můžeš ji to sdělit osobně při návštěvě v kanceláři, nebo napsat v dopise na adresu: Vzájemné soužití o.p.s., Bieblova 8, 702 00 Ostrava, kousek od tramvajové zastávky, vystoupíš u Hotelu Jindřich. Na obálce

uveď jméno ředitelky, aby dopis přišel do jejích rukou, nebo ji zatelefonuj na číslo

775 761 192 -

Paní ředitelka Tě bude informovat o výsledku.

Pokud bude moci stížnost vyřešit ihned, společně s Tebou navrhne nejlepší možné řešení, se kterým budeš spokojen/a. Pokud budeš chtít písemnou odpověď, pak Ti písemně odpoví do 30 dnů od doby, kdy Tvou stížnost obdrží. O výsledku stížnosti uvědomí i Tvé pestouny.

Máš-li obavy, nemusíš se na stížnost podepisovat, stížnost paní ředitelka stejně bude řešit a výsledek stížnosti bude viset na nástěnce na chodbě u nás. Bude tam viset celý měsíc od

vyřešení stížnosti.

Nebudeš-li s vyřízením stížnosti spokojen/a, pak si můžeš stěžovat našemu panu řediteli Kumaru Vishwanathanovi. Pan ředitel je ve stejné budově jako Helena Jedináková.

Hlavně si zapamatuj:

**Pokud Ti někdo
ubližuje, ať jsou to Tví rodiče,
pěstouni, příbuzní,
spolužáci, klíčový pracovník, apod., nikdy si to
nenechávej pro sebe. Svěř se.
Věř, že Ti bude pomoheno.**

Zpracovala: Helena Jedináková, použité obrázky vytvořila Margita Lebicová a malé děti

